

גדול שנעלם לפני אלפי שנים

מצולות־הים. הוא שמע על טרדות החול והציע להשתמש במכשיר אלקטרוני חדש, אותו המציא או בדיוק יידו האמריקאי, פרופסור אג'רטון, שהמציא גם את המצלמה התת־ימית. הוא קיים את הבטחתו. המכשיר הושלם, ולפני כמה שבועות נישלח לקיסריה הרוקטור אוליבייה לינאר, צרפתי בן 30, מהמכון האוקיאוגרפי של מונאקו, ואתו המכשיר החדש שלא נוסה עדיין בעולם: המאד־פנטריטר, מד־בוץ, מכשיר החודר לתוך הקרקעית עד עומק של שלושה מטר. הוא קולט הדים, וכשהוא ניתקל בעצמים, נירשמים הזעזועים על נייר.

כך ניתגלו יסודות הנמל הקבורים. נערך מיפוי, הושלם הסקר הראשון של הנמל, שהוכיח כי הנמל הערבי הועיר של היום אינו תופס אלא רבע משטחו של נמל הורדוס. אפשר כבר להתחיל בהפירות. לינאר וחבריו מחכים לממון. הם לא נחים בינתיים. היעד הבא שלהם הוא סקר תת־ימי בחופו המערבי של ים־המלח. האתרים האחרים, הרובצים לאורך החוף, מראש־הניקרה עד אשקלון, רשומים בתור, כמובן.

הרוקטור הצרפתי הצעיר, אוליבייה לינאר, שהפעיל את המכשיר החדש בקיסריה, שיך לקבוצה אנושית מיוחדת: אנשיו של הקפיטן קוסטו. כשנישאל לאחרונה הקפיטן — מנהל המכונים, המתקרים, והמשלחות האוקיאוגרפיות של מונאקו וצרפת, ממציא הריאות־התת־ימיות והסמכות הגדולה ביותר בעולמם של המצולנים — מדוע, בשם אלוהים, הוא רוצה לרדת תמיד לתוך הים? היתה תשובתו הקצרה: "מפני שהוא שם!"

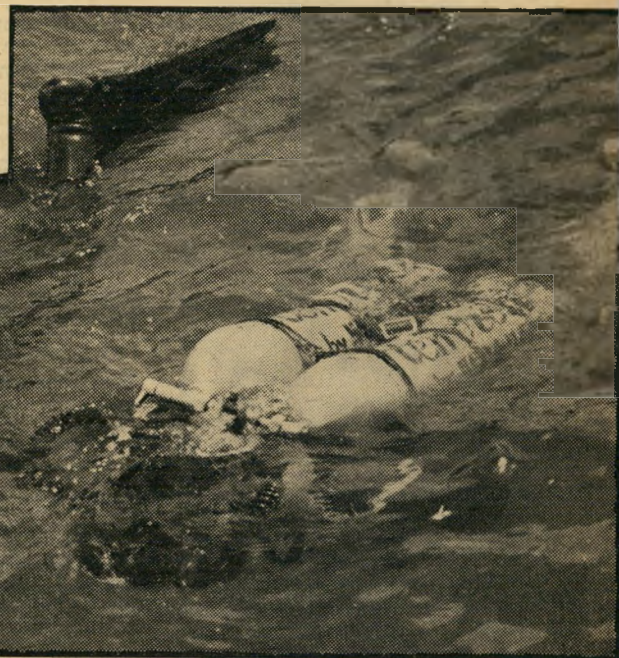
לא איכפת לקוסטו שגורג מלורי, מעפיל האררט, אמר ואת לפניו, כל זמן שהתשובה משרתת יפה גם את השקפת עולמו התת־ימית. זוהי גם השקפת עולמו של הגיאופיסיקאי לינאר, שעורר עתה, כשבא לקיסריה, התרגשות מסויימת בציבור הישראלי, בחלק הקורא עיתונים. הוא השמיע את הבשורה המהפכנית: "קוסטו יבנה בקרוב את העיר התת־ימית הראשונה בעולם — ביס־סוף!"

מובן שלכולם היה ברור שהכונה לאילת, אלא מה? לא, תיקן בעדינות הצרפתי כעבור כמה ימים, גם פורט־סודאן נימצאת בים האדום.

לשם הגיע, לפני זמן קצר, קומאנדור־המצולות של קוסטו. 55 מדענים וטכנאים נאספו על סיפון קאל־פסטו, אונית המחקר שלו, שהיתה השחקנית הראשית בסרט עולם הדממה, וידידתו החתיקה של הים האדום. שם, 25 מטרים מתחת לפני הים, עומדת להיברא ציחיליזאציה חדשה, שאפילו זיול וירן לא העז לחלום עליה, כשהמציא את נאוטיגוס שבו בשמונים אלף מיל מתחת למים.

★ ★ ★ עיר מתחת למים

כבר לפני שנה הוכיח קוסטו שאנשים יכולים לחיות במים. הוא תיכנן אז את מבצע דיוגנס: שני אנשים שהו בעומק 10 מטר, במשך 10 ימים. הם עבדו במצולות חמש שעות ליום במקום שעה, שהיתה שיא השהייה עד

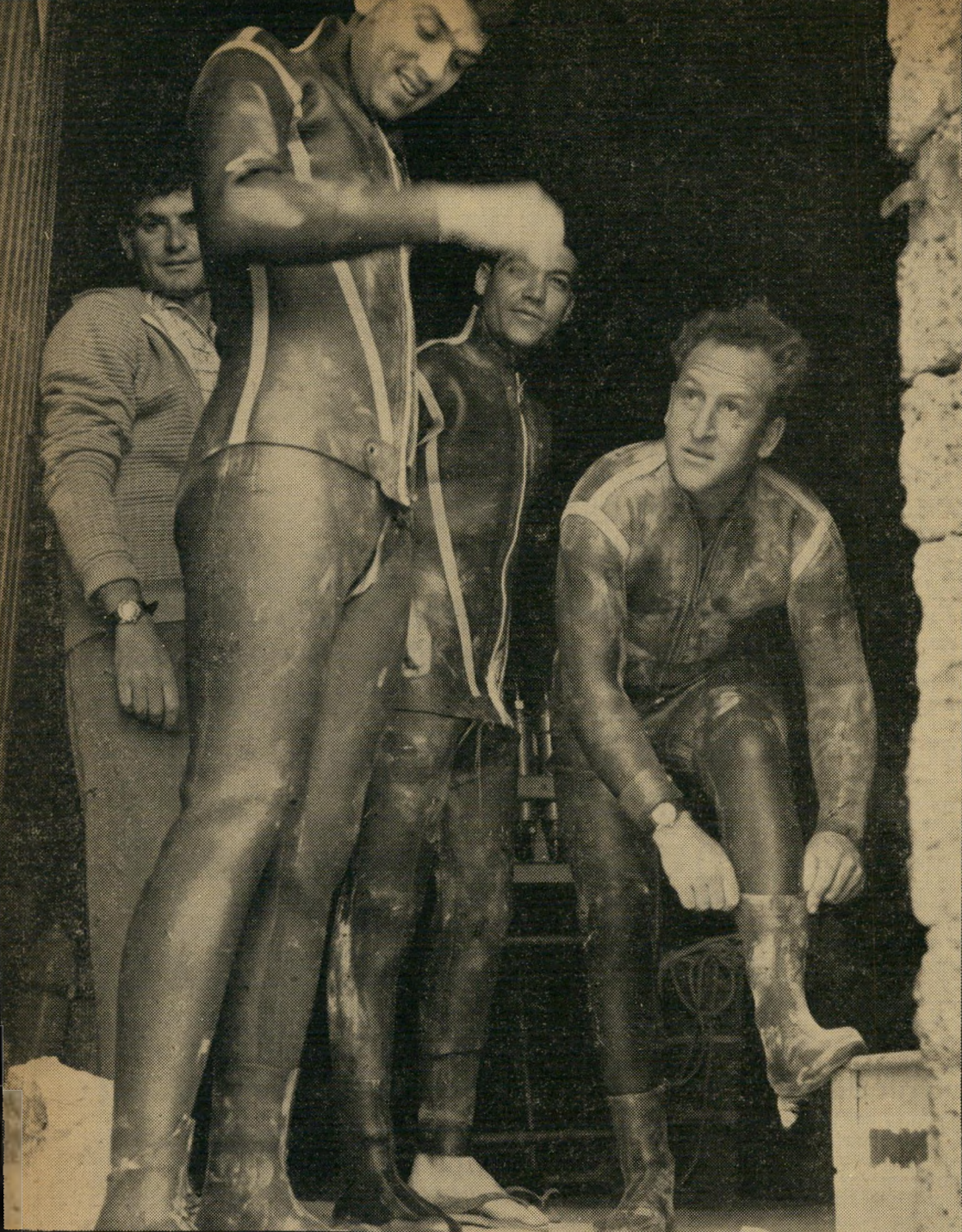

עתה, והיו חוזרים לאחר מכן הביתה — לבית התת־ימי הראשון בעולם. זה היה בית בצורת הבית גדולה, בעלת תחתית פתוחה. המים לא חדרו דרך הפתח, משום שלחץ־האוויר בו היה שווה ללחץ הים.

הפעם תהיה זו עיר שלמה. הבית העיקרי, שיעמוד בעומק 12 מטר, בנוי מפלדה, בעל גפח של 90 מטרים מעוקבים. ישכנו בו שמונה מצולנים. הוא יקבל אחיר וחשמל מי קאל־פסטו.

הבית המשותף הזה יכול: מלתחה, מיקלחת, חדר־ארוחים מרכזי עם קירות מרופדים בצמר קטיפתי, ורהיטים מפלאסטיק. שני חדר־שינה עם מיטות מתקפלות, מטבח עם פריג'ידר. בקיצור: כל התנאים לחיים נוחים.

• מצולנים — הצעת העולם הזה להגדרת אנשי־המצולות, בדומה לחללנים, אנשי החלל החיצון.

אנשי המאדים?

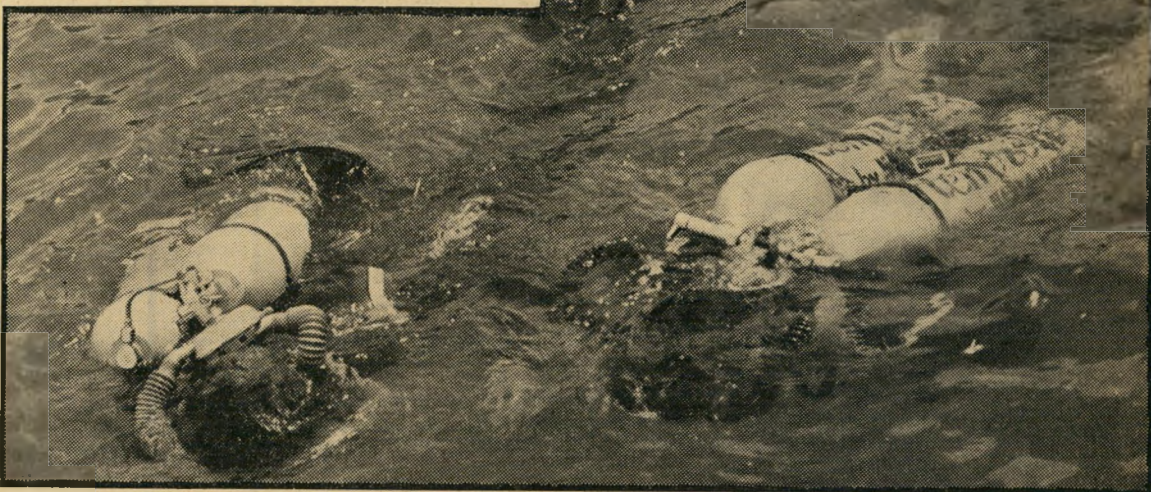
דמויות אלה אינן מופיעות בסרט זימי יוני על מלחמה בין־כוכבית. עירן להב (בלבוש רגיל) אחראי על צוות הצוללים, המתכונן לצלילה. השלושה: חיים סתוי מדגניה ב', עודד ממשק יפתח, ואריק צירלביץ מגיבעתי־השלושה. החדר בחורבה הערבית במפרץ קיסריה משמש לצוללנים כמלתחה לצידו התת־ימי שברשותם.

תיפטר עליידי הפחתת כמות החמצן, ובמקומו תוחדר תערובת של גזים — הליום או מימן. למצולן לא יהיו צפויים, כתוצאה מכך, הסימנים האופייניים של שהייה במצולות: הפרעות ברקמות, שיכרון־חמצן ואבדן־ההכרה. הוא ייצא לעבודתו — חקר המצולה — בבוקר, כשעל גבו הריאות־התת־ימיות, וכשיחזור, כעבור שעות אחדות, לביתו התת־ימי היבש, הוא ימצא את השולחן ערוך, את הטלבוניה פועלת, ואת המלצר המוכן לשירות. גן־העדן עלי־מצולות לא יימשך יותר משבועות מספר. הוא עדיין בגדר ניסיון: מעקב אחרי ההשפעות הפסיכולוגיות וה־פיסולוגיות על השהים מתחת לפני הים.

קוסטו לא אמר עדיין די. הוא כבר תיכנן את השנה הבאה. בתים בעומק של 130 מטר, משם יוכלו המדענים לחקור את "מדף היבשת", עד עומק של 300 מטר, התופס 10 אחוזים מכל שטח האוקיינוסים. זה יהיה שטח המריבה הטריטוריאלי של העתיד הקרוב, מנבא קוסטו. "קוסטו מאמין", אמר השבוע תלמידו לינאר, "שהתקופה הבאה תהייה עידן־המיים. עידן הטילים הוא לדעתו, יקר מדי, שימושי פחות. החללן אינו מסוגל עדיין להשתחרר לרגע מהחללית שלו ולהתהלך בחלל, בעוד שהמצולן של קוסטו מסתובב חופשי על קרקעית־הים".

אין ספק, האדם חייב לרדת לים. אין לו ברירה. האיכ־לוסייה גדולה במהירות מאיימת, מקורות הארמה מיתדל־דלים, האוקיינוס הוא קרן שפע של בשר וירקות תיוניים. הוא מקור בלתי־מנוצל של מחצבים, ובארות נפט תת־ימיים. "אם זה מה שמדאיג את הממשלות", אמר לינאר, "אז הוא גם יכול לשמש בסיס מצויין לשיגור טילים צבאיים".

אבל הרעיון לשהות שבועיים בבית־הבראה תת־ימי, כמה קילומטרים מאילת, נשמע הרבה יותר מטעיר.

בית קטן יותר, בעל שלוש קומות, בעל צורת טיל, יועמד בעומק של 25 מטר. הוא יהיה מיועד לשני אנשים, עם חדר מגורים, חדר שינה, מטבח. מנורות אולטרה־סגוליות ימלאו את תפקיד השמש. תושבי שני הבתים יתקשרו ביניהם בעזרת טלפון ומכשיר־טלבוניה.

פתחי תחתיות הבתים יכוסו ברשתות, נגד כרישים. מלבדם יוצבו במרחבי־העיר 12 מיקלטי־חירום נוספים, למקרה של התקפת־פתע של כרישים. צלחת־צלילה, כלי־רכב הצולל לעומק רב ביותר, תמוקם במוסך מיוחד ליד הבתים. מוסכים נוספים יפוזרו בשטח, לתיוקן תקרים פתאומיים בקטנועים התת־ימיים.

הרחובות יהיו מוארים. לאי־שהים יהיו כל התנאים הנורמאליים לקיומו. בעיית הלחץ הגבוה ועודף החמצן בבתים התת־ימיים